Biographien

Wilhelm Bergman

1862–97

Stats-Rådet och Chefen för Kongl. Ecclesiastik Departementet vill härmed hafva antagit Emanuel Wilhelm Bergman att vara Extra Ordinarie Kanslist i samma Departements Expedition. Hvilket vederbörande till efterrättelse länder. Stockholm den 2 Januari 1862.

C. J. Thyselius.

Register

öfver

Rådslag i Carl IX:s tid

1602–1610

upprättadt

af

E. W. Bergman

---

voro, hvarföre de icke kunna dem förbigå, utan måste detta ställa till allas deras betänkande, synnerligast efter samma punkter både om religionen och regementets ämbetsskäpen de lofliga beslut och afhandlingar, som U. F. N. samt alla rikets ständer med dem uti näst förregångna år hafva enhälligt samtyckt och bewiljat."

*) Ehuru denna och följande skrifvelse i inledningen sägas vara af ständerna afgifna, intagas de här, enär flertalet af undertecknarne (se nästföljande skrifvelse) (utgöras af) äro rådspersoner och hertigen (begär) i sin fore behåller samma skrifvelser egentligen [?] rådets utlåtanden.
~~[illegible]~~ ~~behandlar samma~~ ~~hufvudsakligen~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible] behandlas skrifvelserna [illegible]~~

**) Som hertigen återkom till samma

1602

Svar på the punckter Hert. Karl framställte i Westerås om fred emellan Pålandh och Swerige. Actum ibidem denn 30 Septemb. Anno 1602.*)

"We få af rikets ständer, nu på denna tid i Westerås församlade äro," förklara sin tacksamhet för hertigens benägenhet att ingå "en evig fred" med konungen i Polen och de polska ständerna, men om sjelfva punkterna**) anse de sig icke kunna afgifva något utlåtande, "efter de utan de frånvarande ständer, hvilka häraf platt intet veta, icke äro fullmyndiga gjorda till att något här svara, hvarföre de icke kunna dem förbigå, utan måste detta ställa till allas deras betänkande, synnerligast efter samma punckter både om religionen och regementet emellanskaffa de lofliga beslut och afhandlingar, som V. F. N. samt alla rikets ständer med dem uti näst föregångna år hafva enhälligt samtyckt och beviljat."

*) Ehuru denna och följande skrifvelse i inledningen sägas vara af ständerna afgifna, intagas de här, enär flertalet af undertecknarne (se nästföljande skrifvelse) äro (utgöras af) rådspersoner och hertigen [besvarar] i sitt svar behåller samma ~~[illegible] hafva betraktat~~ ~~betraktar samma~~ ~~egentliga~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible] behandlar~~ ~~skrifvelserna~~ ~~såsom ständernas utlåtanden~~ skrifvelser såsom egentligen [illegible] utlåtanden.

**) Som hertigen återkom till samma

(slutes till   en uppmaning)
Till sist ~~uppmanas~~ af ~~anmodas~~ hertigen (att upplänka sådana medel till fred, som kunde lända till Guds ära och hertigens berömt och rikets drägeliga voro.

Concept och 4 copior. (~~Spå~~ På en af dessa (senare) står a tergo: Rickzonns Rådhz respondentz.) 1 ark.

Utan underskrifter.

---

förslag år 1604 och rådet då något utförligare bemötte detsamma i sitt betänkande, ~~hvarföre~~
(d. 31 Augusti samma år afgifna)
hr: (~~det~~ der intagits och hänvisas dertill.
(i sammanhang dermed)

MINNESORD

VID

JORDFÄSTNINGEN AF STOFTET EFTER

ARKIVARIEN I RIKSARKIVET

D:R EMANUEL WILHELM BERGMAN

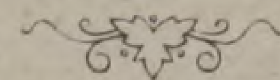
I FINSKA KYRKAN I STOCKHOLM

DEN 5 OKTOBER 1897.

AF

TH. MAZER

E. O. HOFPREDIKANT.

STOCKHOLM
TRYCKT HOS NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET 1897.

Må jag få dö de rättfärdiges död, och blifve mitt slut såsom deras! 4 Mos. B. 23: 10.

Dessa ord innehålla en värdig önskan inför en bår, hvarest vi ju påminnas om jordelifvets vigt och betydelse. På lifvets slut och utgång beror ställningen i en kommande verld. Hvad vi upptagit i anden, hvad som ingått i vår varelse såsom tankar, rörelser, afsigter och begärelser, allt detta bildar vår invertes hjertemenniska. Och af den menniskans beskaffenhet beror, hvad vi hafva att vänta efter detta lifvets slut.

Kortare kan nu icke en säll och värdig död beskrifvas, än så: det gäller att dö som de rättfärdige. Att blifva en rättfärdig, det är sålunda förutsättningen för att en gång få en salig död. Och icke behöfva vi, om vi annars fattat något af den kristna trons innebörd, leta efter svaret på den frågan: hvem är då rättfärdig? Rättfärdig är den, som funnit syndaförlåtelse och lif i Jesus Kristus. Har menniskan kännt evighetens kraf, har hon kommit på skam i sig sjelf med allt sitt eget, har hon blifvit grundligt utblottad på egen kraft, egen visdom och egen berömmelse och har hon som arm syndare tagit sin tillflykt till nåden

i Kristus Jesus, då har hon blifvit rättfärdig. Den rättfärdige hvilar på klippan Kristus. Då är syndaren renad i Jesu blod genom tron. Och den sålunda rättfärdiggjorde föres allt djupare in uti Kristus. Jesus Kristus tager allt mera hand om hjertat samt formar och utbildar den inre verlden efter sin vilja. Så utmejslas under den himmelska mästarehanden den nya menniskan, evighetsmenniskan i hjertat. Rättfärdigheten vinner allt kraftigare välde och utbildas i lifvets alla förhållanden. I umgängelsen, i den jordiska kallelsens uppgifter, i allt utgestaltas allt renare och klarare Kristi bild. Kristus blifver syndarens allt.

En sålunda rättfärdigs död är ingen död. Döden är blott en öfvergång till fullare och rikare egande af det, som blifvit grundlagdt. Döden, vare sig den är väntad eller kommer plötsligt och oförberedt, finner dock den rättfärdige *beredd*. Hela den nya lifsrigtningen i Kristus har intet annat varit än en beredelse att möta Herren. Olika långt komma de rättfärdiga här. Kristendomslifvet kan hinna blifva mer eller mindre utpregladt. Men evighetsgrunden är dock lagd, och döden blifver intet annat än en födelse till det eviga lifvet.

Vi äro här samlade kring en rättfärdig mans stoft. Döden kom alldeles oväntadt, hastigt och lätt. Han somnade stilla in på arbetsrummet och föll så bokstafligen på sin post. Men han var beredd på dödens möte, ty hela hans lif alltifrån ungdomen hade varit en vandring inför Guds ansigte i Kristus Jesus.

Vi, som fingo blicka in i hans inre verld, kunde icke misskänna dragen af Kristi bild. Hans fina, ädla personlighet bar omisskännligt pregeln af en åt Gud

helgad och hängifven själ. Den i Jesus Kristus uppenbarade sanningen egde han icke blott såsom en med tankens klara öfverbevisning omfattad öfvertygelse, utan framför allt som en i personlifvets centrum upptagen och der i fruktbärande tro inplantad sannings- och rättfärdighetsbild. Kristendomen var för honom först och sist en helig lifssanning, infödd i hjertat. Men den blef för honom tillika en helig speculation, i och genom hvilken den forskande anden sökte tränga in till lösningen af tillvarons djupaste spörsmål. Hans tänkande kunde aldrig lösgöra sig från troslifvets djupa sanningsgrund. Och sällan får man lika afgjordt som hos honom möta en ren och fast lärostândpunkt på grundvalen af Jesu lefvande församlings urgamla tro och bekännelse. Han visste att äfven på tänkandets område skilja mellan Kristus och verlden.

Just derföre att andens blick, renad af bättringens tårar, sökte allting i dess centrala djup, sattes på personligheten ödmjukhetens och barnaenfaldens pregel. Han hörde till dem, som kunna tala genom sin tystnad, uppbygga utan ord och utan anspråk.

Ja, uppbygga! Uppbyggligt är det alltid att få intryck af en menniska, som *är* mera än hon *synes*. Uppbyggligt är att se en man, hvars lugna, anspråkslösa och trogna uppfyllande af kallelsens pligter har sin rot i en djupare blick på tingens betydelse och sammanhang. Uppbyggligt är att se, huru allt hvad till jorden och dess förhållanden hör får ställas på sin rätta plats och ses i sin riktiga belysning.

Så har den i Herren hänsofne vännen *Emanuel Wilhelm Bergman* genom Guds nåd i sitt lif och i sin vandel varit oss en sannskyldig uppbyggelse. Äran och

tacksägelsen härför tillkomma allena Gud. Och vare det fjerran ifrån oss att vid hans bår tala i annat sinne om hans kristliga dygder, än allenast för att uppväcka oss sjelfva till känsla af samvetsförpligtelse inför lefvande Gud. Ty har Gud i en medmenniska mött oss med någon gåfva och nåd, så äro vi sannerligen ansvariga för, huru vi i vårt eget lif göra oss till godo intrycken af den menniskans bild.

Vår broder har dött den rättfärdiges död. Vare det särskildt eder tröst, I, som stått honom allra närmast! I veten, hvad han varit som make och fader. Derom må vi nu icke tala; sådant hör till hemmets helgedom. Blott det må här sägas eder: han har gått bort ifrån eder för att på ett ännu väsentligare sätt förblifva hos eder.

Och vi alla, som haft honom kär, må vi inför Gud nedlägga vår tacksägelse för hvad han varit för oss och, höjda öfver naturens saknad och sorg, prisa Gud för att vår broder fått gå hem i frid. Gifve Han oss nåd att, såsom en hvar det från sin ståndpunkt kan, tillgodogöra oss frukterna af hans lefnad och af hans bortgång! Säll är du, *Emanuel Wilhelm Bergman*, som fått dö den rättfärdiges död! Och nu säger jag dig å allas våra vägnar ett sista tack för hvad du varit genom Guds nåd och ett sista: *farväl!*

Farväl, farväl, Guds vän, som gått
Till Jesum och Hans trogna flere!
Här nere
Förvärfvat har du arf och rätt
Med Herrens hus och med Hans ätt.
Ty bar han ock på händren dig

I döden hem till Gud och sig.
Väl dig, som lyktat ångestfulla striden!
Väl dig, som ingått ren och skär i friden!
Väl dig, hvars minne bär Guds vittnesbörd i tiden!*

Jag uttalar ock ett erkänsamhetens ord för hvad den aflidne på grundvalen af sin samvetsväg och hjertetro verkat i det offentliga på den plats, der han genom Försynens goda ledning varit ställd. Andra må det tillkomma att härom vittna. Här må blott bringas i åtanke den intresserade tjenstvillighet i embetet, som sträckte sig vida öfver den formella rättens fordringar. Menniskor hafva kunnat se, hvad som varit uppenbart. En blott ser och väger och uppskattar värdet af en sådan mans insats i den väsentliga, djupa andeströmningen inom vårt folk.

Och skulle nu till sist vår hädankallade broder i ljuset af evighetens upplysning i korthet tälja oss sin lefnads saga, så skulle hans bekännelse lyda så: en syndare, frälst af nåd och evigt bergad genom kärleken i Jesus Kristus.

Slutligen må vi samla våra hjertan i stilla bön och frambära inför den Evige tackoffret för vår broders förlossning:

Vi tacka Dig, evige Fader, genom Din älskade, enfödde Son Jesus Kristus, vår Herre, för den nåd, Du denna Din hemkallade tjenare bevisat. Vi prisa Dig och gifva Dig äran för den uppbyggelse, vi undfått genom hvad af Dig har varit i hans lif. Vi tacka Dig, att Du genom en så lugn och stilla död burit hans

* Ur Johannes Dillners sångsamling.

själ hem på Dina händer. Herre! Hvad Du gör är allt godt och väl. Lofvadt vare Ditt namn för vår broders saliga förlossning!

Så vilja vi nu viga stofthyddan till jordens hvila intill uppståndelsen. *Af jord är du kommen* o. s. v.

Psalmer:
487: 3—5.
102: 5.
221: 3.

